

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Uhrien Oikeudet jäsenmaittain](#) > [Germany](#)

Sisällön tuottaja:

Saksa

Uhrien oikeudet jäsenmaittain

Saksa

Rikoksen uhriksi katsotaan henkilö, jolle on aiheutunut vahinkoa rikoksesta. Uhri on siis henkilö, jolle on aiheutunut vamma tai jonka omaisuudelle on aiheutunut vahinkoa taikka jonka omaisuutta on varastettu Saksan lainsäädännön mukaan rikokseksi luokiteltavassa tapahtumassa. Rikoksen uhrille myönnetään laissa tiettyjä henkilökohtaisia oikeuksia ennen oikeudenkäyntiä, sen aikana ja sen jälkeen.

Saksassa rikosoikeudenkäyntimenettely alkaa poliisin ja syyttäjälaitoksen tekemästä rikostutkinnasta. Se voidaan aloittaa myös vahingonkäräjien ilmoituksen perusteella. Jos perusteet eivät riitä syytteen nostamiseen epäiltyä vastaan, syyttäjälaitos lopettaa rikostutkinnan. Jos todisteita on riittävästi, syyttäjälaitos nostaa syytteen epäiltyä vastaan tuomioistuimessa. Poikkeustapauksissa se voi myös lopettaa menettelyn, esimerkiksi, jos epäilty on korvannut uhrille aiheutuneet aineelliset vahingot tai on noudattanut määrättyjä ehtoja ja ohjeita.

Jos tuomioistuin aloittaa pääasian käsittelyn syytteen nostamisen jälkeen, se tutkii syytettyä vastaan esitetyt todisteet oikeusistunnossa. Jos tuomioistuin toteaa syytetyn syylliseksi, se langettaa syytetyille tuomion ja määrää seuraamuksen. Tuomioistuin voi kuitenkin soveltuviissa lievemmissä tapauksissa myös lopettaa menettelyn esimerkiksi, jos syytetty osoittaa katumusta ja on osallistunut uhrin ja rikosentekijän väliseen sovitteluun. Jos syytettyä vastaan ei ole riittävästi todistusaineistoa, tuomioistuimen on vapautettava hänet syytteestä. Rikosoikeudenkäyntimenettely voi jatkua ylempässä tuomioistuimessa, jos asiassa annetaan tuomio, johon haetaan muutosta.

Uhri voi osallistua rikosoikeudenkäyntimenettelyyn eri tavoin. Hän voi toimia todistajana. Hänellä voi myös olla aktiivisempi rooli asianomistajana (*Privatkläger/-klägerin*) tai (*Nebenkläger/-klägerin*), jolloin hän saa monia erilaisia oikeuksia. Toimiessaan *Privatkläger*-asianomistajana uhri itse hoitaa syyttäjän tehtäviä. *Nebenkläger*-asianomistajana hän osallistuu oikeudenkäyntimenettelyyn syyttäjän rinnalla.

Napauttamalla seuraavia linkkejä pääsee tietosivuille, joilla esitellään asian käsittelyn eri vaiheet ja kuvataan rikoksen uhrin oikeuksia yleensä, rikosilmoituksen tekemisen yhteydessä, rikostutkinnan aikana, oikeudenkäynnin aikana ja ensimmäisen oikeusasteen oikeudenkäynnin päätyttyä. Lisäksi annetaan tietoa oikeuksista vahingonkorvaukseen sekä rikoksen uhreille tarjottavasta avusta ja tuesta.

Tietosivuilla voidaan kuitenkin antaa näistä monenlaisista säännöksistä vain suuntaa-antavia ohjeita. Esimerkiksi epäiltynä olevia nuoria ja nuoria aikuisia koskevissa menettelyissä on erityispiirteitä, joita voidaan tässä yhteydessä käsitellä vain lyhyesti.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

[1 Rikoksen uhrin oikeudet](#)

[2 Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana](#)

[3 Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen](#)

[4 Korvaus](#)

[5 Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

Mitä tietoja rikoksen uhri saa viranomaisilta (esim. poliisilta tai syyttäjältä) rikoksen jälkeen jo ennen rikosilmoituksen tekemistä?

Jotta liittovaltion oikeus- ja kuluttajansuojaministeriö (BMJV) voisi auttaa rikoksen uhreja ja antaa heille opastusta heitä koskevista asioista, se on julkaissut rikoksen uhreille tarkoitetun esitteen ja Opferfibel-oppaan sekä perustanut verkkosivuston <http://www.hilfe-info.de>.

[Rikoksen uhreille tarkoitettu esite](#) on saatavilla oikeus- ja kuluttajansuojaministeriön kotisivulla ja [hilfe-info.de](http://www.hilfe-info.de)-sivustolla [yli 25 kielellä](#). Siinä annetaan tiivistetysti tietoa uhrien tukipalveluista, rikosilmoituksen tekemisestä, rikosoikeudellista menettelyä koskevien tietojen hankkimisesta, todistajanlausunnosta, kustannuksista, oikeudellisesta edustuksesta ja korvauksista.

[Opferfibel-opas](#) sisältää yksityiskohtaisemman kuvauksen rikoksen uhrien ja vahingonkärsijöiden oikeuksista rikosoikeudellisessa menettelyssä sekä mallikirjeitä ja yhteystietoja.

Lisätietoja mahdollisuudesta psykososiaaliseen tukeen löytyy tätä tarkoitusta varten laaditusta [esitteestä](#), joka on saatavilla myös verkossa ja englanniksi.

Jotta tärkeimmät tiedot olisivat saatavilla myös verkossa, oikeus- ja kuluttajansuojaministeriö on perustanut valtakunnallisen verkkosivuston uhrien suojelemiseksi: <http://www.hilfe-info.de>. Siellä on tietoa tarjolla olevasta avusta ja neuvonnasta sekä korvauksista ja rikosoikeudenkäynnin kulusta. Neuvontapalveluhakemistosta rikoksen uhrit näkevät nopeasti, mitä apua heidän alueellaan on saatavilla henkilökohtaisesti, puhelimitse tai verkossa.

Osoitteesta [hilfe-info.de](http://www.hilfe-info.de) löytyy lisäksi tietoa esimerkiksi lähisuuhdeväkivallan ja seksuaaliväkivallan uhreille, digitaaliympäristössä tehtyjen rikosten uhreille tai terroritekojen uhreille. Siellä esitellään yhteyshenkilöitä, kuten Saksan alueella tehtyjen terrorismirikosten uhreja ja heidän omaisiaan avustava liittohallituksen asiamies, professori Edgar Franke.

Sivuston aputoiminnon avulla käyttäjät voivat löytää oikean tukipalvelun suoraan ja nopeasti. Video- ja audiohaastattelussa sekä selitysvideoissa selitetään erilaisia tukimuotoja.

En asu siinä EU-maassa, jossa rikos tapahtui (EU:n kansalainen tai EU:n ulkopuolisen maan kansalainen). Miten oikeuksiani suojellaan?

Voit tehdä rikosilmoituksen Saksassa poliisille tai syyttäjälle. Syyttäjä tutkii tämän jälkeen, onko syytteen nostaminen Saksassa mahdollista. Jos näin ei ole tai syytteen nostaminen Saksassa ei tule muista syistä kysymykseen, syyttäjä välittää tapauksen sen EU:n jäsenvaltion toimivaltaiselle lainvalvontaviranomaiselle, jossa rikos tapahtui.

Mitä tietoja saan, kun teen rikosilmoituksen?

Saat rikosilmoituksesta kirjallisen vahvistuksen, jossa on lyhyt yhteenveto antamistasi tiedoista, jotka koskevat rikoksen tekoaikaa ja -paikkaa ja ilmoitettua rikosta.

Jos niin pyydät rikosilmoituksen yhteydessä, sinulle ilmoitetaan mahdollisesta syyttämättä jättämisestä, pääkäsitellyn paikasta ja ajankohdasta, syytettyä vastaan nostetuista syytteistä sekä oikeudenkäynnin lopputuloksesta.

Lisäksi saat rikoksen uhrina pyynnöstä tiedon siitä, onko määrätty, että tuomittu ei saa ottaa yhteyttä sinuun tai tavata sinua.

Jos voit osoittaa, että sinulla on asiaa koskeva oikeutettu intressi, tai olet tuonut tämän esiin jo siviilikanteen hyväksymismenettelyssä, sinulle voidaan myös ilmoittaa, onko syytetylle tai tuomitulle määrätty vankeus- tai vapaudenmenetystoimenpiteitä tai ovatko ne päättyneet tai onko tälle myönnetty ensimmäistä kertaa kevennyksiä tai lomaa. Saat tiedon uusista kevennyksistä tai lomista, jos sinulla on asiaa koskeva oikeutettu intressi eikä tuomitun suojeltava intressi ole painavampi.

Sinulle ilmoitetaan myös siitä, jos tuomittu on karannut. Tässä tapauksessa saat tiedon myös toimenpiteistä, joilla sinua suojellaan.

Onko minulla oikeus maksuttomiin tulkkaus- tai käännöspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessa tai tutkinnan ja oikeudenkäynnin yhteydessä)?

Tehdessäsi rikosilmoituksen saat tarvittavan avun, jotta voit tehdä ilmoituksen ymmärtämälläsi kielellä ilman että siitä aiheutuu sinulle kustannuksia. Saat pyynnöstä kirjallisen vahvistuksen ilmoituksesta omalla kielelläsi.

Sinulle maksuton tulkki kutsutaan tarvittaessa tutkintaan ja pääkäsittelyyn liittyviin kuulemisiin. Näin tapahtuu myös silloin, kun osallistut menettelyyn aktiivisesti asianomistajana.

Miten viranomaiset varmistavat, että ymmärrän kaiken ja että tulen myös ymmärretyksi (jos kyseessä esim. lapsi tai vammainen)?

Lapsia kuulevat kuulustelijat, joilla on erikoiskoulutus ja kokemusta kanssakäymisestä lasten kanssa. Aikuisten tekemiä lapseen tai nuoreen kohdistuneita rikoksia koskevissa menettelyissä (ns. lastensuojeluasiat) käytetään nuorisotuomioistuimen tuomareita ja syyttäjiä, joilla on kasvatusalan koulutusta ja kokemusta.

Kommunikointi kuulo- tai puhevammaisen henkilön kanssa tapahtuu tämän valinnan mukaan suullisesti, kirjallisesti tai tuomioistuimen järjestämän, kommunikoinnin mahdollistavan henkilön avustuksella (esim. viittomakielen tulkki). Tuomioistuimen on tarjottava asianmukaiset tekniset apuvälineet suullista ja kirjallista kommunikointia varten.

Näkövammaisen henkilö voi esittää tuomioistuimelle oikeudenkäyntiasiakirjoja ja muita asiakirjoja muodossa, jossa hän pystyy niitä lukemaan, erityisesti pistekirjoituksella. Hänen pyynnöstään oikeudenkäyntiasiakirjojen ja muiden asiakirjojen on lähtökohtaisesti oltava esteettömästi saatavilla, ja hänen on myös voitava tutustua asiakirjoihin esteettömästi ilman lisäkustannuksia.

Rikoksen uhrien tukipalvelut

Mitä kautta uhrit voivat saada tukea?

Voit saada rikosoikeudellisessa menettelyssä oikeudellista apua rikoksen uhrina lakimieheltä, joka voi esimerkiksi avustaa todistajanlausunnon antamisessa, tai asianomistajana jo ennen ilmoitusta, että haluat osallistua menettelyyn. Sinua voi edustaa oikeusavustaja tai voit ottaa kuulemiseen mukaan myös luotetun henkilön, ellei tämä vaaranna tutkinnan tarkoitusta.

Oikeusavun lisäksi on mahdollista saada psykososiaalista apua ennen pääkäsittelyä, sen aikana ja sen jälkeen. Sitä annetaan maksutta alaikäisille seksuaali- ja väkivaltarikosten uhreille sekä erityisen haavoittuvassa asemassa oleville vakavien väkivalta- ja seksuaalirikosten aikuisille uhreille. Lisätietoja on [psykososiaalista tukea koskevassa esitteessä](#).

Saksan liittotasavallassa osavaltiot vastaavat yleisestä uhrien tukemisesta. Monissa osavaltioissa on jo nimitetty rikosuhriasiاميةhiä tai perustettu keskitettyjä asiointipisteitä väkivaltarikosten uhreille. Ne toimivat määritetyn vastuualueensa ja toimivaltansa mukaisesti. Lisätietoja rikosuhriasiاميةhistä, uhrien tuki- tai neuvontapalveluista sekä avunsaantimahdollisuuksista on saatavilla osoitteessa <http://www.hilfe-info.de> ja

julkaisussa "Mein Anspruch auf Unterstützung und Hilfe".

Ohjaako poliisi minut automaattisesti uhreille tarjottavan avun piiriin?

Poliisi neuvoo, että voit saada uhrien tukipalvelujen kautta tukea ja apua, kuten neuvontaa, majoituksen turvakodissa tai ohjausta hoitopalveluihin.

Saat itse päättää, käytätkö niitä vai et. Automaattista ohjausta ei ole.

Miten yksityisyyttäni suojellaan?

Tietoja sinusta annetaan uhrien tukipalveluille vain omasta toivomuksestasi ja nimenomaisella suostumuksellasi.

Onko rikosilmoitus tehtävä ennen kuin voin saada rikoksen uhreille tarjottavaa apua?

Ei, uhrien tukipalvelut tarjoavat tukea riippumatta siitä, onko rikosilmoitusta tehty.

Vaarassa olevien henkilöiden henkilökohtainen suojeleminen

Millaista suojeleminen on saatavissa? Kuka voi suojella minua?

Jos olet vaarassa rikosoikeudellisessa menettelyssä antamasi lausunnon vuoksi, sinua voidaan suojella eri tavoin:

Rikosprosessilaissa säädetään, että henkilötiedot voidaan pitää tällaisissa tapauksissa salassa kokonaan tai osittain.

Lähtökohtaisesti todistajanlausunnon yhteydessä on annettava täydelliset henkilötiedot mukaan lukien osoite.

Asuinpaikkaa ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa, jos on selviä ja konkreettisia viitteitä siitä, että sen ilmoittaminen voisi vaarantaa sinun tai muiden henkilöiden laissa suojeltuja oikeuksia esimerkiksi siksi, että pelättävissä on vainoa, tai siksi, että on syytä olettaa, että sinuun tai muihin voidaan vaikuttaa sopimattomalla tavalla esimerkiksi totuudenmukaisen lausunnon estämiseksi tai siihen vaikuttamiseksi. Tällaisessa tapauksessa voit ilmoittaa jonkin toisen osoitteen, josta sinut voidaan tavoittaa ja johon viranomaiset voivat lähettää kirjeensä (esim. kutsun tuomioistuimeen). Se voi olla esimerkiksi lakimiehen tai uhrien tukipalvelun osoite. Jos henki tai vapaus on uhattuna, sinulle voidaan jopa antaa mahdollisuus pitää henkilöllisyys täysin salassa. Syyttäjä säilyttää todellista kotiosoitetta tai henkilöllisyyttä koskevat asiakirjat erillään asiaan liittyvistä asiakirjoista siihen asti, kunnes uhka on väistynyt.

Lisäksi on olemassa mahdollisuus poliisin todistajansuojeluun:

- jos olet oikeudenkäynnissä todistajana ja
- lausuntosi on olennaisen tärkeä,
- henkesi, terveytesi, vapautesi tai tärkeät aineelliset etusi ovat vaarassa,
- suostut suojeletoimenpiteisiin ja
- toimenpiteet sopivat tilanteeseesi,

sinut ja sukulaisesi ja muut läheisesi voidaan tarvittaessa ottaa suojeleohjelmaan. Ohjelmaan sisältyy nimenomaisesti mahdollisuus muuttaa henkilöllisyyttä väliaikaisesti.

Jos olet perheväkivallan uhri, voit pyytää toimivaltaiselta perhetuomioistuimelta, että saat käyttää jatkossa yhteistä kotia yksin ja että rikoksenteikijää kielletään lähestymästä sinua ja ottamasta sinuun yhteyttä. Poliisi voi ensimmäisenä toimenpiteenä ennen tuomioistuimen päätöstä poistaa rikoksenteikijän perheen asunnosta tai pidättää hänet. Jos lapsi joutuu perheväkivallan uhriksi, vanhemman olisi otettava yhteyttä paitsi poliisiin myös Saksan lastensuojeluviranomaiseen (*Jugendamt*), joka on ensimmäinen yhteyspiste lapsen auttamisessa ja suojelemissa.

Arvioidaanko tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikoksenteikijä aiheuttaa minulle lisävahinkoa?

Suojatoimenpiteitä on noudatettava niin kauan kuin vaara on olemassa. Jos ilmenee merkkejä uudesta tai entistä suuremmasta vaarasta, poliisi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen torjumiseksi.

Arvioidaanko tilannetta sen selvittämiseksi, voiko rikosoikeudellinen menettely aiheuttaa minulle lisävahinkoa (tutkinnan ja oikeudenkäynnin yhteydessä)?

Poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen on otettava rikosoikeudellisessa menettelyssä aina huomioon tarve suojella todistajia, jotka ovat samalla rikoksen uhreja.

Millaista suojelua erityisen haavoittuvassa asemassa olevat uhrin voivat saada?

Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrin suojelemiseksi toteutetaan erityisesti seuraavia toimenpiteitä:

- Jos on olemassa välitön vaara todistajaa koskevasta vakavasta haitasta, uhrin todistajia voidaan kuulla tutkintavaiheessa ja pääkäsittelyssä kuva- ja ääninyhteydellä, jolloin todistajan ei tarvitse olla samassa huoneessa syytetyn kanssa.
- Yleisö voidaan sulkea pois pääkäsittelystä, jos siinä käsitellään rikoksen uhrin henkilökohtaista elämää.
- Henkilön arvokkuuteen vaikuttavia tai yksityiselämää koskevia kysymyksiä tulisi esittää vain, jos ne ovat välttämättömiä.

Olen alaikäinen. Onko minulla erityisiä oikeuksia?

Jos olet alle 18-vuotias, laissa säädetään, että kuulemisestasi vastaa tuomari, ja se voidaan tallentaa videolle tai ääninauhalle. Jos olet joutunut seksuaali- tai väkivaltarikoksen uhriksi, tallenne voidaan esittää pääkäsittelyssä ja sitä voidaan käyttää todisteena, minkä ansiosta sinun ei välttämättä tarvitse tulla pääkäsittelyyn uudelleen kuultavaksi.

Syyttäjän on suoritettava tutkinta erityisen ripeästi.

Alaikäisenä todistajana et ole pääkäsittelyssä kaikkien asianosaisten kuultavissa, vaan kuulemisen suorittaa yksin puheenjohtaja. Jos syyttäjällä tai puolustuksella on sinulle kysymyksiä, ne on yleensä esitettävä tuomioistuimen kautta.

Perheenjäseneni on kuollut rikoksen seurauksena. Mitä oikeuksia minulla on?

Surmansa saaneiden lähiomaisilla on oikeus nostaa rikosoikeudellisessa menettelyssä siviilikanne, ja heillä on tässä yhteydessä oikeus saada oikeusapua.

Heillä on myös mahdollisuus saada psykososiaalista tukea.

Jos perheenjäsen kuolee väkivaltarikoksen seurauksena, siitä voi saada korvausta uhreille maksettavia korvauksia koskevan lain nojalla (ks. myös "Korvaukset - uhreille maksettavat korvaukset").

Perheenjäseneni on joutunut rikoksen uhriksi. Mitä oikeuksia minulla on?

Myös perheenjäsenet voivat ottaa yhteyttä erikoistuneisiin neuvontapalveluihin saadakseen tietoa ja neuvoja.

Vanhemmilla on myös mahdollisuus saada neuvontaa maksutta ja nimettömästi vanhempainpuhelimesta 0800 1110550.

Jos perheenjäsenesi joutuu antamaan todistajanlausunnon etkä itse ole menettelyssä todistajana, voit saattaa hänet kuulemiseen ja avustaa häntä sen aikana.

Voinko käyttää sovittelupalveluja? Millä ehdoin? Olenko turvassa sovittelun aikana?

Jos sinä ja syytetty suostutte siihen, Saksassa on mahdollista käyttää sovittelumenettelyä, jota kutsutaan korjaavaksi oikeudeksi (Täter-Opfer-Ausgleich). Syyttäjän ja tuomioistuimen olisi tarkasteltava menettelyn jokaisessa vaiheessa mahdollisuutta saavuttaa sovinto syytetyn ja rikoksen uhrin välillä ja pyrittävä

mahdollisuuksien mukaan edistämään tätä. Rikoksenteekijä tai uhri voi myös ottaa suoraan yhteyttä sovittelutoimistoon. Varsinainen korjaava oikeus toteutuu rikosoikeudellisen menettelyn ulkopuolella, ja siihen osallistuu usein erikoiskoulutettuja sovittelijoita. Yleensä he käyvät aluksi osapuolten kanssa erillisiä keskusteluja yhteistyöhalukkuudesta ja sovinnon mahdollisuudesta. Korjaavan oikeuden edellytyksenä on molempien osapuolten lähtökohtainen yhteistyöhalukkuus. Niinpä myös syytetyn on otettava tietyssä määrin vastuuta tapahtuneesta vääryydestä. Korjaavassa oikeudessa sovitaan usein rahallisista tai muista korvauksista.

Edeltävä sovittelumenettely, joka toteutetaan osavaltioiden välityslautakunnissa, on tietyissä rikoksissa, kuten kotirauhan rikkomisessa, solvauksessa, kirjesalaisuuden loukkauksessa ja pahoinpitelyssä, edellytyksenä asianomistajana toimimiselle.

Mistä löydän lain, jossa säädetään oikeuksistani?

(Ei-tyhjentävä) luettelo sisältää tärkeimmät rikos-, siviili- ja prosessioikeutta koskevat säädökset. Linkeistä pääsee lakiteksteihin:

- *Rikosprosessilaki (StPO)* - [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)
- *Oikeuslaitoslaki (GVG)* - [saksaksi](#)
- *Rikoslaki (StGB)* - [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)
- *Todistajansuojelun yhdenmukaistamista koskeva laki (ZSHG)* - [saksaksi](#)
- *Väkivallalta suojelua koskeva laki* - [saksaksi](#)
- *Siviililaki* [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)
- *Ulkomaalaisten oleskelua koskeva laki* - [saksaksi](#)
- *Nuorisotuomioistuinlaki* - [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)
- *Laki oikeuslaitoksen palkkioista ja korvauksista* - [saksaksi](#)
- *Siviiliprosessilaki* - [saksaksi](#)
- *Laki uhreille maksettavista korvauksista* [saksaksi](#) ja [englanniksi](#)

■ Päivitetty viimeksi: 20/01/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten voin tehdä rikosilmoituksen?

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi, voit tehdä rikosilmoituksen seuraaville:

- mikä tahansa poliisiasema tai kuka tahansa poliisi
- mikä tahansa syyttäjänviranomainen
- mikä tahansa käräjäoikeus (*Amtsgericht*).

Ilmoituksen voi tehdä kirjallisesti tai suullisesti. Jos kyseessä on suullinen ilmoitus, sen vastaanottava taho laatii kirjallisen pöytäkirjan. Saat pyynnöstä kirjallisen vahvistuksen ilmoituksestasi. Ilmoituksen voi tehdä myös joku muu sinun puolestasi. Kyseinen henkilö ei tarvitse erityistä valtakirjaa.

Useimmissa osavaltioissa rikosilmoituksen voi tehdä poliisille myös sähköisessä asiointipalvelussa.

Ilmoitusta tehdessäsi sinun on ilmoitettava henkilö- ja yhteystietosi, jotta sinulta voidaan pyytää lisätietoja ja sinut voidaan kutsua myöhemmin oikeuteen todistamaan. Jos olet huolissasi henkilötietojesi luovuttamisesta esimerkiksi siksi, että tunnet itsesi uhatuksi, mainitse tästä ilmoituksen vastaanottavalle taholle mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta voidaan selvittää, riittääkö yhteystiedoksi tarvittaessa toinen osoite, kuten lakimiehen tai uhrien tukipalvelun osoite.

Rikosilmoituksen sisällön kannalta on tärkeää, että annat ilmoituksessasi kaikki epäiltyä ja rikosta koskevat

tiedot, jotta poliisi ja syyttäjä voivat tarkistaa tiedot ja aloittaa tutkinnan.

Rikosilmoitukselle ei pääsääntöisesti ole erityistä määräaika. Tietyistä rikoksista, kuten solvauksesta ja kotirauhan rikkomisesta, voidaan kuitenkin nostaa syyte vain, jos olet tehnyt rikosilmoituksen. Rikosilmoitus on tehtävä käräjäoikeudelle, syyttäjälle tai poliisille kirjallisesti kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun olet saanut tiedon rikoksesta ja tekijästä. Rikoksentehtäjän tuntemiseksi riittää, että hän on yksilöitävissä. Nimeä ei tarvitse tietää. Rikosilmoituksen yhteydessä sinulle kerrotaan, tarvitaanko rangaistusvaatimusta. On otettava huomioon, että rikokset voivat vanhentua eikä niistä sitten voi enää nostaa syytettä – vanhentuminen tapahtuu kuitenkin vasta vuosien jälkeen ja vanhentumisaika riippuu rikoksesta.

Miten saan tietoa asian etenemisestä?

Kun otat yhteyttä viranomaisiin tietojen saamiseksi, kannattaa ilmoittaa viitenumero. Näin asiakirjat löytyvät helpommin ja nopeammin, ja saat vastauksen nopeammin.

Rikosilmoituksen vastaanottanut viranomainen antaa viitenumeron, joka on yleensä aluksi poliisin viitenumero. Tämän viitenumeron avulla voit tiedustella, mitä poliisi tekee, ja saada lisätietoja. Jos asia siirretään syyttäjälle, voit pyytää poliisilta tai syyttäväviranomaiselta viitenumeroa, joka on eri numero kuin poliisilla.

Jos et tiedä viitenumeroa, sinun on annettava tiedustelusi yhteydessä henkilötietosi ja – jos se on tiedossa – syytetyn nimi.

Voinko saada oikeusapua (tutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Oikeus maksuttomaan oikeusapuun tai tukeen oikeudenkäyntikuluissa olemassa seuraavissa tapauksissa:

Jos olosuhteet osoittavat, että et mahdollisesti pysty käyttämään oikeuksiasi kuulemisessa, voit saada kuulemiseen lakimiehen todistajan avustajaksi valtion kustannuksella.

Jos sinulla on oikeus osallistua menettelyyn asianomistajana, sinulle voidaan tietyissä tapauksissa, erityisesti vakavien väkivalta- ja seksuaalirikosten yhteydessä, määrätä oikeusavustaja valtion kustannuksella jo ennen viralliseen syytteen nostamista. Jos oikeusavustajan määräämiselle asetetut ehdot eivät täyty, sinulla on asianomistajana oikeus tukeen oikeudenkäyntikuluissa ja voit hakea sitä, jos et taloudellisen tilanteesi vuoksi pysty itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluista etkä puolustamaan etujasi riittävästi tai sitä ei voida sinulta kohtuudella odottaa.

Siviilikannerikoksissa, joista syyttäväviranomainen nostaa syytteen viran puolesta vain, jos se on yleisen edun mukaista, voit nostaa syytettyä vastaan yksityisoikeudellisen kanteen, jotta tämä saisi rangaistuksen, jos syyttäväviranomainen katsoo, ettei syytteen nostaminen ole yleisen edun mukaista, ja syytetty on ollut rikoksen tekohetkellä vähintään 18-vuotias. Tällöin sinä toimit syyttäväviranomaisen sijasta. Asianomaisena voit hakea tukea oikeudenkäyntikuluissa tuomioistuimelta, joka myös ratkaisee asiasi. Tuki myönnetään, jos et pysty taloudellisen tilanteesi vuoksi vastaamaan oikeudenkäyntikuluista ja jos kanteen menestyminen on todennäköistä.

Voinko hakea korvausta kuluistani (osallistuminen tutkintaan/oikeudenkäyntiin)? Millä ehdoin?

Jos annat todistajana syyttäjälle tai tuomioistuimelle todistajanlausunnon, sinulle korvataan matka- ja muut kulut, ajanmenetykset ja taloudellinen haitta tai ansionmenetykset, jos haet korvausta kolmen kuukauden kuluessa kuulemisesta. Myös poliisin kutsumilla henkilöillä voi olla oikeus korvaukseen. Tämä määräytyy kyseisen osavaltion asiaa koskevan lainsäädännön mukaan.

Jos asiaani ei viedä tuomioistuimeen, voinko hakea muutosta?

Syyttäväviranomainen voi lopettaa asian käsittelyn eri syistä.

Voit tehdä kirjallisen valituksen päätöksestä lopettaa asian käsittely. Jos tiedossasi on lisäseikkoja tai -todisteita, ne on syytä mainita konkreettisesti valituksessa. Jos syyttäjänviranomaisen pitää päätöksensä voimassa, yleisen syyttäjän virasto tutkii asian. Valituksesi käsitellään joka tapauksessa kirjallisesti.

Jos syyttäjänviranomaisen ja yleisen syyttäjän virasto kieltäytyvät syytteen nostamisesta, joissakin tapauksissa on mahdollista viedä asia toimivaltaisen osavaltion ylioikeuden käsiteltäväksi ja panna vireille menettely syyttäjänviranomaisen pakottamiseksi kanteen nostamiseen. Saat yleisen syyttäjän virastolta selvät ohjeet, jos tällainen menettely on tapauksessasi mahdollinen. Tällaiseen menettelyyn sovelletaan joka tapauksessa määräaikoja ja tiukoja muotovaatimuksia. Hakemuksen on oltava lakimiehen allekirjoittama, ja hakijan on vastattava kuluista, jos kanne ei menesty.

Voinko osallistua pääkäsittelyyn?

Jos olet todistaja, voit osallistua pääkäsittelyyn vain antamalla todistajanlausuntosi. Todistajanlausunnon päätteeksi voit seurata asian käsittelyä yleisönä, mutta et voi enää osallistua pääkäsittelyyn.

Jos osallistut menettelyyn asianomistajana, sinulla on oikeus olla läsnä pääkäsittelyssä, ja voit syyttäjän tavoin esittää pyyntöjä, erityisesti todisteiden esittämiseksi, ja kysymyksiä sekä antaa lausuntoja. Asianomistajana sinulla on myös mahdollisuus esittää loppupuheenvuoro.

Yksityisoikeudellisen vaatimuksen ajaja (*Adhäsionskläger*) voi vaatia rikoksentehtäjältä rikosoikeudenkäynnissä vahingonkorvausta tai korvausta kivusta ja särystä. Hänellä on myös oikeus osallistua pääkäsittelyyn. Hänellä ei kuitenkaan ole muita asianomistajan prosessuaalisia oikeuksia.

Mikä on virallinen roolini oikeusjärjestelmässä? Onko roolini määrätty vai voinko valita seuraavien roolien välillä: uhri, todistaja, asianomistaja (*Zivilpartei*) tai siviilikanteen nostaja (*Privatkläger*)?

Ennen tutkinnan päättymistä sinulla on rikoksen uhrina rikosoikeudellisessa menettelyssä ensisijaisesti todistajan asema. Voit ottaa yhteyttä viranomaisiin milloin tahansa ja toimittaa niille lisää todisteita ja tietoja. Rikosprosessilaissa rikoksen uhrilla on yleisiä todistajanoikeuksia laajemmat oikeudet, kuten oikeus pyytää tietoja siitä, onko epäilty pidätetty, tietyin edellytyksin oikeus tutustua asiakirjoihin tai asiakirjoissa oleviin tietoihin (ks. myös jäljempänä), oikeus pyytää apua lakimieheltä tai käyttää lakimiestä edustajanaan.

Jos sinulla on oikeus nostaa siviilikanne, saat itse päättää, osallistutko menettelyyn. Saat päättää myös siitä, haluatko vaatia vahingonkorvausta tai korvausta kivusta ja särystä ajamalla yksityisoikeudellista vaatimusta.

Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia rooliini kuuluu?

Todistajana sinulla on kuulemisen aikana seuraavat oikeudet:

- voit kieltäytyä todistamasta, jos olet tai olet ollut naimisissa syytetyn kanssa tai olet kihloissa tämän kanssa (tämä koskee myös rekisteröityjä samaa sukupuolta olevien parisuhteita) tai jos olet tämän lähisukulainen tai sukulainen avioliiton kautta.
- Voit kieltäytyä vastaamasta tiettyihin kysymyksiin, jos se voi johtaa rikossyytteisiin sinua tai lähisukulaisasi vastaan.
- Kysymyksiä, jotka voivat vaikuttaa kunniaasi tai koskettavat yksityiselämääsi, voidaan esittää vain, jos se on välttämätöntä.
- Rikoksen uhrin mukana voi olla luotettu henkilö, paitsi jos tämän läsnäolo vaarantaisi tutkinnan tarkoituksen.
- Mukanasi voi olla lakimies.
- Jos et pysty itse käyttämään oikeuksiasi, voit saada tietyin edellytyksin valtion kustantaman oikeusavustajan avuksesi kuulemisessa.
- Jos sinulla ei ole riittävästi saksan kielen taitoa, kuulemiseen kutsutaan tulkki.
- Sinulla on oikeus korvaukseen (ks. edellä kysymys ”Voinko hakea korvausta kuluistani”).

Tärkeimmät tehtäväsi todistajana ovat:

- Sinun on kerrottava totuus. Tämä merkitsee myös sitä, että et jätä sanomatta mitään, jolla voisi olla merkitystä asian kannalta. Tahallinen väärä lausunto tuomioistuimessa on rangaistava teko, ja siitä määrätään yleensä vapausrangaistus. Myös väärä ilmianto ja rikosentekijän suojeleminen ovat rikoksia, joihin todistaja, joka antaa perättömän lausuman, voi syyllistyä.

Sinun on saavuttava kuulemiseen, jos syyttäväviranomainen tai poliisi tämän puolesta tai tuomioistuin kutsuu sinut kuultavaksi.

Voinko antaa lausunnon tai todistaa oikeudenkäynnissä? Millä ehdoin?

Jos sinut on kutsuttu pääkäsittelyyn todistajaksi, sinun on todistettava,

paitsi jos on olemassa syy, jonka perusteella voit kieltäytyä todistamasta (ks. edellä todistajan oikeudet ja velvollisuudet)

Asianomistajana voit antaa menettelyssä lausunnon (ks. myös edellä kohta "Voinko osallistua pääkäsittelyyn?").

Mitä tietoja saan oikeudenkäynnissä?

Rikoksen uhrina sinulle ilmoitetaan pyynnöstä oikeudenkäynnin lopputulos.

Saanko tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin?

Jos oikeuksiasi on loukattu rikoksella, lakimies voi tutustua asiakirjoihin ja todisteisiin, jos hän osoittaa, että hänellä on siihen oikeutettu intressi. Tässä tapauksessa voit myös saada tietoja ja jäljennöksiä asiakirjoista seurataksesi asian käsittelyä. Jos sinulla on oikeus osallistua oikeudenkäyntiin asianomistajana, sinun tai lakimiehesi ei tarvitse osoittaa oikeutettua intressiä asiakirjoihin tutustumiseksi tai tietojen saamiseksi.

Jos sinulla ei rikoksen uhrina ole oikeudellista edustajaa, sinulla on oikeus tutustua asiakirjoihin valvonnan alaisena.

Oikeus tutustua asiakirjoihin tai saada niiden sisältämiä tietoja voidaan evätä tietyin edellytyksin, esimerkiksi jos tutkinnan tarkoitus vaarantuisi. Se on evättävä, jos se on vastoin syytetyn tai muiden henkilöiden painavampaa suojeltavaa intressiä. Ennen syytteen nostamista ja menettelyn lainvoimaisen päätöksen jälkeen oikeudesta tutustua asiakirjoihin päättää syyttäväviranomainen. Muuten päätöksen tekee tuomioistuin, jossa asiaa käsitellään.

■ Päivitetty viimeksi: 17/06/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voinko hakea muutosta tuomioistuimen päätökseen?

Asianomistajana (*Nebenkläger*) voit periaatteessa hakea muutosta tuomioihin, mutta vain siltä osin kuin on kyse siviilikanteeseen oikeuttavasta teosta. Muutoksenhaku ei sitä paitsi ole mahdollista, jos olet tyytymätön vain rangaistuksen suuruuteen.

Määräaika muutoksenhauille on yksi viikko. Jos sinä tai lakimiehesi olette olleet läsnä oikeudenkäynnissä oman todistajana kuulemisen jälkeen, määräaika alkaa tuomion tiedoksi antamisesta. Muussa tapauksessa määräaika alkaa siitä, kun tuomio on lähetetty sinulle.

Siviilikanteen nostajana (*Privatkläger*) sinulla on muutoksenhakukeinot, jotka syyttäväviranomaisella on käytettävissään menettelyissä, joissa se on nostanut virallisen syytteen.

Mitä oikeuksia minulla on tuomion antamisen jälkeen?

Jos olet niin pyytänyt etukäteen, sinulle ilmoitetaan oikeudenkäynnin lopputulos. Asianomistajana voit myös saada jäljennöksen tuomiosta.

Lisäksi saat rikoksen uhrina pyynnöstä tiedon siitä, onko määrätty, että tuomittu ei saa ottaa yhteyttä sinuun tai tavata sinua.

Jos voit osoittaa, että sinulla on asiaa koskeva oikeutettu intressi, tai olet tuonut tämän esiin jo siviilikanteen hyväksymismenettelyssä, sinulle voidaan myös ilmoittaa, onko syytetylle tai tuomitulle määrätty vankeus- tai vapaudenmenetystoimenpiteitä tai ovatko ne päättyneet tai onko tälle myönnetty ensimmäistä kertaa kevennyksiä tai lomaa. Saat tiedon uusista kevennyksistä tai lomista, jos sinulla on asiaa koskeva oikeutettu intressi eikä tuomitun suojeltava intressi ole painavampi.

Sinulle ilmoitetaan myös siitä, jos tuomittu on karannut. Tässä tapauksessa sinulle ilmoitetaan myös toimenpiteistä, joilla sinua suojellaan.

Jos haluat esimerkiksi esittää myöhemmin siviilioikeudellisia vaatimuksia tuomittua vastaan, voit käyttää oikeuttasi tutustua asiakirjoihin siviilikanteen valmistelemiseksi. Tuomittua kuullaan etukäteen, jotta voidaan sulkea pois se, että hänellä on painavampia suojeltavia intressejä, joiden vuoksoikeus tutustua asiakirjoihin olisi evättävä.

Jos rikosoikeudellisessa tuomiossa on hyväksytty vahingonkorvausta tai korvausta kivusta ja särystä koskeva vaatimus, voit antaa täytäntöönpanevan tuomioistuimen tai ulosottomiehen käynnistää ulosottoimet tuomion oikeaksi todistetun jäljennöksen nojalla, kun siitä on tullut lainvoimainen.

Olenko oikeutettu tukeen tai suojeluun oikeudenkäynnin jälkeen? Miten kauan?

Voit saada psykososiaalista apua myös oikeudenkäynnin päätyttyä.

Lisäksi voit edelleen saada suojelua samoin kuin menettelyn aikana, jos sinuun kohdistuva uhka jatkuu.

Mitä tietoja saan, kun rikoksentekijä tuomitaan?

Sinulle ilmoitetaan pyynnöstä oikeudenkäynnin lopputulos, kuten edellä selitetään (ks. ”Mitä oikeuksia minulla on tuomion antamisen jälkeen?”).

Sitä, missä tuomittu on vankeuden tai muun vapaudenmenetyksen aikana, ei kuitenkaan ilmoiteta.

Saanko tiedon, jos rikoksentekijä vapautuu (myös ennen määräaikaa tai ehdonalaiseen) tai karkaa vankeudesta?

Sinulle ilmoitetaan, jos olet niin pyytänyt (ks. myös kohta ”Mitä oikeuksia minulla on tuomion antamisen jälkeen?”).

Voinko osallistua päätöksentekoon rikoksentekijän vapauttamisesta tai ehdonalaisesta vapauttamisesta? Voinko esimerkiksi antaa lausunnon tai esittää vastalauseen?

Et ole mukana vapauttamista tai ehdonalaista vapauttamista koskevassa päätöksenteossa etkä voi hakea siihen muutosta. Päätteessään ehdollisesta vapauttamisesta tuomioistuin voi asettaa velvoitteita ja ehtoja, joilla suojellaan sinua (esim. lähestymiskiello) tai joiden kautta saat hyvitystä (esim. vahingonkorvaus). Myös silloin, kun käyttäytymistä valvotaan vapaudenmenetyksen käsittävistä toimenpiteistä vapauttamisen jälkeen, tuomioistuin voi määrätä lähestymiskiellon. Jos tuomittu rikkoo sitä, häntä voidaan rangaista uudelleen.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 - Korvaus

Miten rikoksen uhri voi vaatia vahingonkorvausta rikosentekijältä? (esim. viemällä asian oikeuteen, nostamalla vahingonkorvauskanteen tai aloittamalla liitännäismenettelyn)

Jos olet joutunut rikoksen uhriksi ja kärsinyt vahinkoa, voit vaatia vahingonkorvausta sekä korvausta kivusta ja särystä nostamalla kanteen siviilituomioistuimessa rikosoikeudellisesta menettelystä riippumatta. Voit kuitenkin esittää vaatimuksesi myös rikosoikeudellisessa menettelyssä niin kutsutulla liitännäisvaatimuksella. Jos tuomioistuin on takavarikoinut rikoshyötynä sinulle kuuluvaa omaisuutta, saat sen takaisin tai vastaavan rahallisen korvauksen syyttäjältä.

Tuomioistuin on määrännyt rikosentekijän maksamaan minulle vahingonkorvausta. Miten voin varmistaa, että rikosentekijä maksaa korvauksen?

Liitännäistuomioiden ja liitännäismenettelyjen sovintoratkaisut samoin kuin siviilimenettelyn tuomiot ja sovintoratkaisut voidaan panna täytäntöön pakkotäytäntöönpanoa koskevien yleisten sääntöjen mukaisesti. Pakkotäytäntöönpano suoritetaan tuomion tai sovintoratkaisun oikeaksi todistetun jäljennöksen nojalla. Sen saa rikostuomioistuimen kirjaajalta.

Jos rikosentekijä ei maksa korvausta, voiko valtio maksaa uhrille ennakkomaksua tämän sijasta? Millä ehdoin?

Lain mukaan valtio ei maksa ennakkomaksua korvauksesta, joka tuomitun on maksettava.

Onko minulla oikeus saada korvausta valtiolta?

Peruseriaatteet

Jos olet joutunut väkivaltarikoksen uhriksi Saksassa ja siitä on aiheutunut terveydellistä vahinkoa, sinulla voi olla oikeus saada uhrille maksettavaa korvausta.

Tämä pätee myös, jos olet tällaisen väkivaltarikoksen seurauksena kuolleen henkilön omainen.

Ulkomaalaiset ovat myös voineet saada takautuvasti samoja korvauksia kuin saksalaiset uhrin 1. heinäkuuta 2018 alkaen.

Saksassa asuvat henkilöt ovat vuodesta 2009 lähtien voineet saada uhreille maksettavia korvauksia koskevan lain mukaisia korvauksia, vaikka väkivaltarikos olisi tapahtunut Saksan sijasta sen ulkopuolella.

Millaisista rikoksista voin saada korvausta?

Väkivaltarikos on henkilöön kohdistuva tahallinen ja lainvastainen hyökkäys (esim. pahoinpitely, pakottaminen seksuaaliseen tekoon, terrori-isku, murha, myrkytys tai tuhopolttot).

Millaisia korvauksia maksetaan?

Korvausta maksetaan kaikkien (fyysisten ja psyykkisten) terveyshaittojen lisäksi myös terveyshaittojen taloudellisista seurauksista.

Korvausten laajuudesta ja määrästä säädetään liittovaltion huoltolaissa (*Bundesversorgungsgesetz*). Ne kattavat erityisesti seuraavat:

- sairaanhoito
- apuvälineet (esim. proteesit, hammasproteesit ja pyörätuolit)
- korvaukset uhreille ja menehtyneiden omaisille
- hautaus- ja kuolemantapauskorvaukset
- taloudelliset lisätuet (esim. hoitotuki tai täydentävä toimeentulotuki).

Omaisuuksivahinkoja ei sitä vastoin korvata. Uhreille maksettavia korvauksia koskevan lain nojalla ei myönnetä korvausta kivusta ja särystä. Myös ulkomailla tapahtuneista väkivallanteoista voidaan maksaa korvausta Saksassa asuville, mutta vähemmässä määrin.

Miten ja missä hakemus tehdään?

Voit hakea valtion korvausta vapaamuotoisesti tai hakulomakkeella. Hakemusten jättämiselle ei ole asetettu määräaikaa. Korvausta kuitenkin maksetaan pääsääntöisesti vasta siitä hetkestä alkaen, kun haet sitä.

Voit jättää hakemuksen sen osavaltion korvausten maksamisesta vastaavalle viranomaiselle, jossa asut.

Jos et asu Saksassa ja olet joutunut väkivaltarikoksen uhriksi Saksassa, voit jättää hakemuksen sen osavaltion korvausten maksamisesta vastaavalle viranomaiselle, jossa rikos tapahtui.

Jos olet hakenut korvausta valtiolta, sinun on yleensä myös osallistuttava korvausmenettelyyn. Tämä tarkoittaa osallistumista tosiseikkojen selvittämiseen. Tähän sisältyy myös rikosilmoituksen tekeminen. Tietyissä tapauksissa on mahdollista jättää rikosilmoitus tekemättä.

Sinun ei tarvitse odottaa tutkinnan tai rikosoikeudellisen menettelyn lopputulosta.

Lisätietoa valtion korvauksista on [täällä](#):

[BMAS - uhreille maksettavat korvaukset \(saksaksi\)](#)

[BMAS - uhreille maksettavat korvaukset \(englanniksi\)](#)

Onko minulla oikeus saada korvausta, jos rikosentekijää ei tuomita?

Valtion korvaus ei ole riippuvainen tutkinnasta tai tekijän tuomitsemisesta. Yleensä ei tarvitse odottaa rikosoikeudenkäyntiä valtion korvauksen saamiseksi. Toimivaltaiset korvausviranomaiset tekevät riippumattoman päätöksen valtion korvausta koskevasta hakemuksesta.

Rikosoikeudellisessa menettelyssä, jossa rikosentekijää ei tuomita, voi saada korvausta vain silloin, kun ei ole kyse vapauttavasta tuomiosta tai oikeudenkäynnin keskeyttämisestä todisteiden puutteessa vaan lievästä rikoksesta ja oikeudenkäynnin keskeyttämisestä velvoitteita tai ehtoja vastaan. Tässä tapauksessa syyttäjä tai tuomioistuimien voi määrätä sinulle rikoksen uhrina hyvityksen eli vahingonkorvauksen tai korvauksen kivusta ja särystä, jonka maksamisen jälkeen menettely päätetään lopullisesti. Rikoksen uhrina sinulla ei kuitenkaan ole oikeutta tällaiseen menettelytapaan.

Siviiliprosessissa päätös ja siten myös rikostuomioistuimen vapauttava tuomio eivät sido tuomioistuinta. Siviilituomioistuimien tutkii itsenäisesti, täytyvätkö vaaditun vahingonkorvauksen tai vaaditun kipua ja särkyä koskevan korvauksen edellytykset.

Onko minulla oikeutta välittömään maksuun sillä aikaa, kun odotan päätöstä korvaushakemuksestani?

Ei, oikeutta "ennakkomaksuun" ei ole ennen tuomioistuimen lopullista päätöstä rikos- tai siviiliasiassa.

Valtion korvauksen yhteydessä ei ole oikeutta rahassa maksettavaan ennakoon. Voit kuitenkin saada hoito- ja kuntoutusetuuksia tai terapiapalveluja valtion korvausta koskevan hakemusmenettelyn puitteissa jo ennen toimivaltaisen viranomaisen lopullista päätöstä.

■ Päivitetty viimeksi: 12/06/2026

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua

Olen joutunut rikoksen uhriksi. Keneen voin ottaa yhteyttä saadakseni tukea ja apua?

Kattavat tiedot rikoksen jälkeen annettavasta avusta ja tuesta ovat saatavilla liittovaltion oikeus- ja kuluttajansuojaministeriön (BMJV) perustamalla verkkosivustolla <http://www.hilfe-info.de> ja ministeriön julkaisemassa Opferfibel-oppaassa, jonka [voi ladata](#) ministeriön kotisivulta. Valtakunnallinen rikosten uhreille tarkoitettu verkkosivusto sisältää myös neuvontapalveluhakemiston, josta rikoksen uhri voi löytää nopeasti henkilökohtaisesti, puhelimitse tai verkossa tarjottavaa neuvontaa. Nämä tiedot tarjoaa rikoksen uhreille tarkoitettu ODABS-tietokanta (www.odabs.org), jota puolestaan tukee liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö.

Eri tukimuotoja esitellään jäljempänä.

Päivystävä puhelin rikoksen uhreille

Katsaus tärkeimpiin maksuttomiin tukipuhelimiin (pääsyä näihin numeroihin ulkomailta ei voida taata). Saksan liittotasavallassa osoitteessa www.hilfe-info.de:

Tukipuhelin seksuaalisen hyväksikäytön uhreille: 0800 22 55 530

Tukipuhelin naisiin kohdistuvan väkivallan uhreille: 08000 116 016

Tukipuhelin miehiin kohdistuvan väkivallan uhreille: 0800 12 39 900

berta - neuvonta ja auttava puhelin: 0800 30 50 750

Vanhempainpuhelin: 0800 11 10 550

Raskaana olevien naisten auttava puhelin: 0800 40 40 020

Lääketieteellinen lastensuojelun päivystävä puhelin: 0800 19 21 000

WEISSER RING e.V. -järjestön perustaman Euroopan laajuisen numeron 116006 kautta rikoksen uhrin voivat saada apua ja tukea ympäri vuorokauden.

Onko rikoksen uhreille annettava apu maksutonta?

Kyllä.

Millaista tukea rikoksen uhri voi saada valtiolta tai viranomaisilta?

Saksan liittotasavallassa osavaltiot vastaavat yleisestä rikoksen uhrien tukemisesta. Ne toteuttavat monenlaisia toimia rikoksen uhrien tilanteen parantamiseksi ja asianmukaisen avun tarjoamiseksi heille. Tämä tapahtuu esimerkiksi nimittämällä poliisiasemille uhrien suojelusta vastaavia henkilöitä, perustamalla todistajien tukikeskuksia, tarjoamalla majoitusta väkivaltaa kokeneille naisille ja tytöille, tarjoamalla tiedotusaineistoa rikoksen uhreille ja antamalla taloudellista tukea. Useissa osavaltioissa on perustettu erityisiä maakunnallisia

säätiöitä sekä alueellisia neuvontakeskuksia ja uhrien tukitoimistoja. Osoitteessa <https://www.hilfe-info.de/WebS/hilfeinfo/DE/HilfeUndBeratung/AnsprechpartnerUndBeratungsstellen/EinrichtungenOpferhilfe/EinrichtungenDerOpferhilfe.html> esitellään alueellisia palveluja.

On olemassa myös keskitettyjä yhteyspisteitä sekä liittovaltion että osavaltioiden tasolla. Esimerkiksi liittovaltion tasolla professori Edgar Franke on nimitetty Saksan alueella tehtyjen terrorismirikosten uhreja ja heidän omaisiaan avustavaksi liittohallituksen asiamieheksi. Tohtori Felix Klein on liittohallituksen asiamies juutalaisasioissa ja antisemitistin torjunnassa ja tohtori Rörig riippumattoman asiamies lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvissä kysymyksissä.

Myös 13 osavaltiota on nimittänyt asiamiehiä rikosten uhreille. Vastuualueet on kuitenkin jaettu eri tavoin. Yhteyshenkilöitä löytyy verkkosivustolta www.hilfe-info.de.

Voit saada rikosoikeudellisessa menettelyssä oikeudellista apua rikoksen uhrina asianajajalta, joka voi esimerkiksi avustaa todistajanlausunnon antamisessa, tai asianomistajana jo ennen ilmoitusta, että haluat osallistua menettelyyn. Sinua voi edustaa oikeusavustaja tai voit ottaa kuulemiseen mukaan myös luotetun henkilön, ellei tämä vaaranna tutkinnan tarkoitusta.

Oikeusavun lisäksi on mahdollista saada psykososiaalista apua ennen pääkäsittelyä, sen aikana ja sen jälkeen. Sitä annetaan maksutta alaikäisille seksuaali- ja väkivaltarikosten uhreille sekä erityisen haavoittuvassa asemassa oleville vakavien väkivalta- ja seksuaalirikosten aikuisille uhreille.

Lääketieteellinen tuki

Traumaklinikat tarjoavat lyhytkestoista psykologista tukea väkivallan uhreille. Tällaisia yhteyspisteitä on kaikkialla Saksassa. Traumaklinikalla väkivallan uhrin saavat nopeasti psykologista tukea. Monet rikoksen uhrin voivat huomattavasti paremmin jo muutaman neuvonta- tai psykoterapiaistunnon jälkeen. Tarvittaessa voidaan tarjota tai välittää pitkäaikaisempaa hoitoa, kuten psykoterapiaa avohoitona tai sairaalahoitoa psykiatrisella tai psykosomaattisella klinikalla. Monet traumaklinikat toimivat psykiatrisen klinikan tai sairaalaan yhteydessä, joten myös lääketieteellinen psykiatrisen hoito voidaan usein taata.

Tietoa Saksan traumaklinikoista on verkkosivustolla hilfe-info.de.

Seksuaalisen tai fyysisen väkivallan uhrin voivat antaa dokumentoida näkyvät vammat. He saavat lääkärintodistuksen vammoistaan lääkäriltä, kun tämä on tutkinut heidät vastaanotolla tai sairaalassa. Joissakin kaupungeissa on myös erityisiä väkivallan uhreille tarkoitettuja klinikoita, jotka dokumentoivat rikoksen uhrien vammoja.

Näillä klinikoilla voi antaa oikeuslääkärin tutkia ja dokumentoida vammat ja muut jäljet.

Taloudellinen tuki

On myös monia mahdollisuuksia saada valtion taloudellista tukea: Väkivaltarikoksesta terveydellistä haittaa kärsinyt voi saada korvausta uhreille maksettavista korvauksista annetun lain nojalla. Tätä koskeva hakemus on toimitettava toimivaltaiselle osavaltion sosiaalitoimistolle (*Landesversorgungsamt*). Verkkosivustolla hilfe-info.de luetellaan osavaltioiden sosiaalitoimistot. Traumaklinikoiden palvelut luetaan mukaan näihin etuuksiin.

Ääriilikkeiden hyökkäysten tai terroritekojen uhrin voivat saada niin sanottua haittakorvausta (*Härteleistung*). Sen osalta toimivaltainen yhteyspiste on [liittovaltion oikeusvirasto](#).

Jos väkivaltarikos aiheuttaa vammoja ammattitoiminnan tai koululuokan tai yliopiston seminaariryhmän retken yhteydessä, voi olla mahdollista hakea korvausta lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta. Tässä tapauksessa on otettava yhteyttä [tapaturmavakuutuskassaan tai ammattiyhdistykseen](#).

Verkehrssopferhilfe e.V. -yhdistyksen palveluja voidaan tarvita silloin, kun väkivaltarikoksessa on käytetty ajoneuvoa. Tämä koskee esimerkiksi tapauksia, joissa ajoneuvo ei ole ollut vakuutettu, joissa on tapahtunut liikennepako tai joissa kuljettaja on toiminut tahallisesti ja laittomasti.

Millaista tukea voin saada kansalaisjärjestöiltä?

Valtiosta riippumattomat ammattimaiset ja vapaaehtoiset rikoksen uhrien tukipalvelut toteuttavat monenlaista toimintaa, joilla parannetaan uhrien tilannetta ja tarjotaan heille asianmukaista apua.

Tukipalvelujen asiantuntijat tarjoavat mahdollisuuden keskustella rikoksen seurauksista, psykososiaalista tukea, tietoa mahdollisesta rikosoikeudellisesta menettelystä ja rahallisia korvauksia. He voivat myös välittää muuta apua, kuten lakimiehen tai psykoterapeuttista tukea.

[WEISSER RING e.V.](#) on valtakunnallinen rikoksen uhrien tukijärjestö. Se ylläpitää kaikkialla Saksassa olevien yhteyspisteiden lisäksi edellä mainittua tukipuhelinta (numero: 116 006), joka tarjoaa nopeaa ja ammattimaista tukea rikoksen uhreille. Järjestön tarjoamaan apuun kuuluvat erityisesti neuvonta, apu viranomaisten ja tuomioistuinten kanssa asioidessa, maksuton alustava oikeudellinen neuvonta, maksuton alustava lääketieteellinen/psykologinen neuvonta rikoksen jälkeisissä stressitilanteissa, saattaminen oikeudenkäyntiin ja taloudellinen tuki. Järjestöllä on myös uhreille maksettaviin korvauksiin ja korjaavaan oikeuteen liittyviä hankkeita.

[Arbeitskreis der Opferhilfen in Deutschland e.V. \(ado\)](#) on erilaisten ammattimaisesti toimivien alueellisten rikosuhrien tukipalvelujen kattojärjestö. Sen tavoitteita ovat muun muassa säännöllinen tiedonvaihto saksalaisten tukipalvelujen välillä, rikoksen uhrien ammattimaista tukemista koskevien normien vahvistaminen, uusien ammattimaisten tukipalvelujen perustaminen ja eri tukipalvelujen välinen yhteistyö. Myös tämä järjestö voi tarjota neuvoja ja apua viranomaisten kanssa asiointiin ja psykologista kriisiapua sekä välittää lääketieteellistä ja terapeuttista hoitoa, oikeudellista neuvontaa, saattajan poliisiin tai viranomaisten luo ja tuomioistuimeen sekä toteuttaa tai välittää korjaavaa oikeutta.

Useat tukipalvelut ovat erikoistuneet tiettyjen rikosten, erityisesti seksuaalirikosten tai rasististen, antisemitististen tai homo- ja transfobisten hyökkäysten uhrien neuvontaan ja tukemiseen. Myös ne ovat järjestäytyneet erilaisiin [kattojärjestöihin](#), esimerkiksi:

[VBRG](#) – äärioikeistolaisen, rasistisen ja antisemitistisen väkivallan uhrien neuvontakeskusten yhdistys

[BFF](#) – Saksassa toimivien naisille suunnattujen neuvontapisteiden ja tukipuhelinten liitto

Näiden valtakunnallisten rikoksen uhrien tukipalvelujen lisäksi alue- ja paikallistasolla toimii monia aktiivisia tukipalveluja. Ne on lueteltu neuvontapalveluhakemistossa sivustolla <http://www.hilfe-info.de>.

■ Päivitetty viimeksi: 14/08/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.